

Forenings Bestyrelse, naar den havde Sæde i Aarhus, kunne tage Stilling til en Udstykning af en Ejendom nede ved Gjedserodde, eller vide Besked om de Mænd, som der ønskede at blive delagtige i Udstykningen.

Statistikken er ikke god at faa Klarhed af med Hensyn til, hvorledes det forholder sig med Udstykning af Jord i den sidste Menneskealder, men eet synes dog sikkert at fremgaa deraf, og det er, at de mindre Ejendommers Antal er stærkt stigende. Denne Lov vil altsaa fremme en Bevægelse, som allerede er i god Vækst. Jeg finder det nu sundest og naturligst, at Staten til en Tid understøtter en saadan Bevægelse, der saa ad Aare maa se at kunne staa paa egne Ben. Ellers bliver det let en Mistbænkultur, man der oplækker. Den sidste ærede Taler udtalte, at for 10—20 Aar siden var det det store Landbrug, som var gaaet i Spidsen her i Landet ved de forskellige Forbedringer, og det kan jo have sin Rimelighed. Men i de sidste 25 Aar har vort Landbrug i overordentlig Grad skiftet Fysiognomi. Indtil da var Danmark et kornudførende Land, men nu er det blevet et kornindførende Land. Vor Eksport bestaar nu af forædlede Produkter, af Smør og Flæsk. Vi vide ikke, hvad de næste 25 Aar ville bringe, om man kan bibeholde denne Eksport, eller om den kan blive lagt i andre Baner. Det bliver da tvivlsomt, om de smaa Landbrug, som nu staa fuldt ud lige i Konkurrencen med de store, kunne bibeholde denne Stilling. Det er jo rigtigt, som den sidste ærede Taler udtalte, at deres nuværende gode Stilling skyldes Andelsbevægelsen, hvorigennem de have opnaaet at kunne faa deres Produkter betalte som de store Landbrugs, men det er tvivlsomt, naar Landbruget bliver lagt i andre Baner, om de smaa Landbrug saa kunne beholde deres nuværende heldige Stilling i Konkurrencen. Derfor mener jeg, at det vilde være heldigst at fare med Lempe og gaa smaat frem. Den højtærede Finansminister udtalte, at dette Lovforslag var en Haandsrækning fra Statens Side. Jeg forstaar det saaledes, at det skal være en midlertidig Haandsrækning, som jeg haaber ad Aare vil kunne undværes, saaledes at denne sunde og produktive Udvikling, at lave de store Gaarde om til mindre Lodder, kan komme til at staa paa egne Ben.

Overfor Spørgsmaalet om Fæste nærer jeg ikke nogen Betænkelse. Selvfølgelig mener jeg, at det sundeste, rigtigste og

bedste er, at Jorden kommer i selvstændigt Eje hos en Mand, som kan bygge der som selvstændig Ejer. Jeg deler ikke den Opfattelse, at en Jordlod, fordi den er stærkt prioriteret, ikke er i selvstændigt Eje, men at det er Prioritetshaverne, som egentlig have Ejendommen, den Tale giver jeg ikke meget for. Det giver sandelig et ganske anderledes Rygstød og Følelse af Selvstændighed at være Ejer end blot at være Fæster. Men denne Lov har jo meget elastiske og vide Rammer, og Foreningerne have meget frie Hænder. Det Tilfælde kan indtræffe, at der kommer et ungt Par, som intet ejer, men Foreningen eller Kommuneraadene kende dem og vide, at de ere dygtige Folk, og at de, selv om de begynde paa bar Bund, ville, naar de blot faa en Chance at begynde med, i Løbet af nogle Aar kunne arbejde sig op. Det bestemmes her i Lovforslaget, at selv om Brugeren begynder som Fæster, kan han — naar han i Løbet af et Par Aar har tjent en lille Kapital —, gaa over til Selvejendom. Derfor mener jeg, at det er rigtigt, at Fæste er sat ind i Lovforslaget, uagtet jeg ellers er en absolut Tilhænger af Selvejendom.

Jeg deler Betænkelsehederne hos det ærede 9de kongevalgte Medlem (Hage) med Hensyn til, at §§ 2 og 8 ikke give tilstrækkelig Garanti for, at der ikke kan ske Misligheder. Det er ganske mærkeligt, hvor uspekulerede Folk kunne blive, naar det gælder Pengefortjeneste, ikke mindst paa filantropisk Baggrund. Der bør vist indføres enkelte andre Sikkerhedsventiler i Lovforslaget, dog det kan jo ske ved Udvalgsbehandlingen.

Jeg kan kun udtale min Glæde over Lovforslagets Fremkomst. Jeg haaber, at det maa blive ophøjet til Lov og vil gøre den Nytte, man venter sig deraf.

Dalsgaard: Tanken i det foreliggende Lovforslag har ogsaa min fulde Sympati. Jeg er ganske enig med de foregaaende Talere i, at det sikkert vil have samfundsgavnlig Betydning at faa adskillige af de større Ejendomme i vort Land udstykkede til mindre, selvstændige Brug; det vil medføre, at der kan komme et større Nettoudbytte af den samme Jord, og at et større Antal selvstændige Familier kan ernære sig paa den samme Jord. Jeg skal imidlertid ikke komme nærmere ind paa almindelige Betragtninger, der er saa meget mindre Grund dertil, som der synes at være fuld Enighed om Hovedsynspunktet for Sagen. At der kan foretages Udstykning af større Ejen-